Energiaunionin hallintomalli - asetusehdotus

Neuvotteleva virkamies Maria Kekki
Energiaosasto
Työ- ja elinkeinoministeriö

24.2.2017

Työ- ja elinkeinoministeriö
Arbets- och näringsministeriet

Hallintomalli-asetusehdotus

- Komissio antoi Puhtaan energian -paketin 30.11.2016
  - Kahdeksan säädösehdotusta, ekosuunnittelun työohjelma sekä useita tiedonantoja ja raportteja
  - Kaikkineen yhteensä 3500 sivua.
  - Laajin komission koskaan antama paketti energiasektorilla.
- Energiaunionistrategian ehdotuksista 90% on nyt annettu
  - Tänä vuonna tulossa vain III PCI-hankelista ja tiedonanto sähköinfrastruktuurin 15 % -tavoitteesta loppuvuodesta.

- Hallintomalli on paketin ainoa täysin uusi lainsäädäntöehdotus. Se on valmisteltu yhdessä DG Climan kanssa.
  - Tärkeintä on varmistaa, että 2030-tavoitteet täytetään.
  - Samalla virtaviivaistetaan nykyistä raportointi- ja monitorointimenettelyjä. KOM on tehnyt kattavan fitnes checkin kaikkien raportointivelvoitteiden osalta.
  - Osa raportoinnista säilyy muuttumattomana johtuen niiden teknisyydestä tai raportoinnin frekvenssistä
  - Tämän vuoden aikana komission vpj Sefcovic kiertää jälleen kaikki jäsenmaat ja tavoitteena nimenomaan valmistella kansallisia suunnitelmia.

Hallintomalli – EU & kansallinen valmistelu

- Asetusehdotuksen käsittelystä EU-toimielimissä ei vielä ole tarkkaa aikataulua.
  - Seuraava EU:n PJ-maa Malta on indikoinut keskittyvänsä kaudellaan ensisijaisesti talvipaketin muiden ehdotusten käsittelyyn, erityisesti EED ja EPBD.
  - Hallintomalli ollut kerran Q&A –tasolla helmikuussa energiatyöryhmässä esillä.
  - Tekninen ad hoc –ryhmä jatkaa templaten käsittelyä 5.4.2016
  - Maltan jälkeen Viro alustavasti indikoinut keskittyvänsä PJ-kaudellaan sisämarkkinaehdotuksiin.

Hallintomalli - sisältö

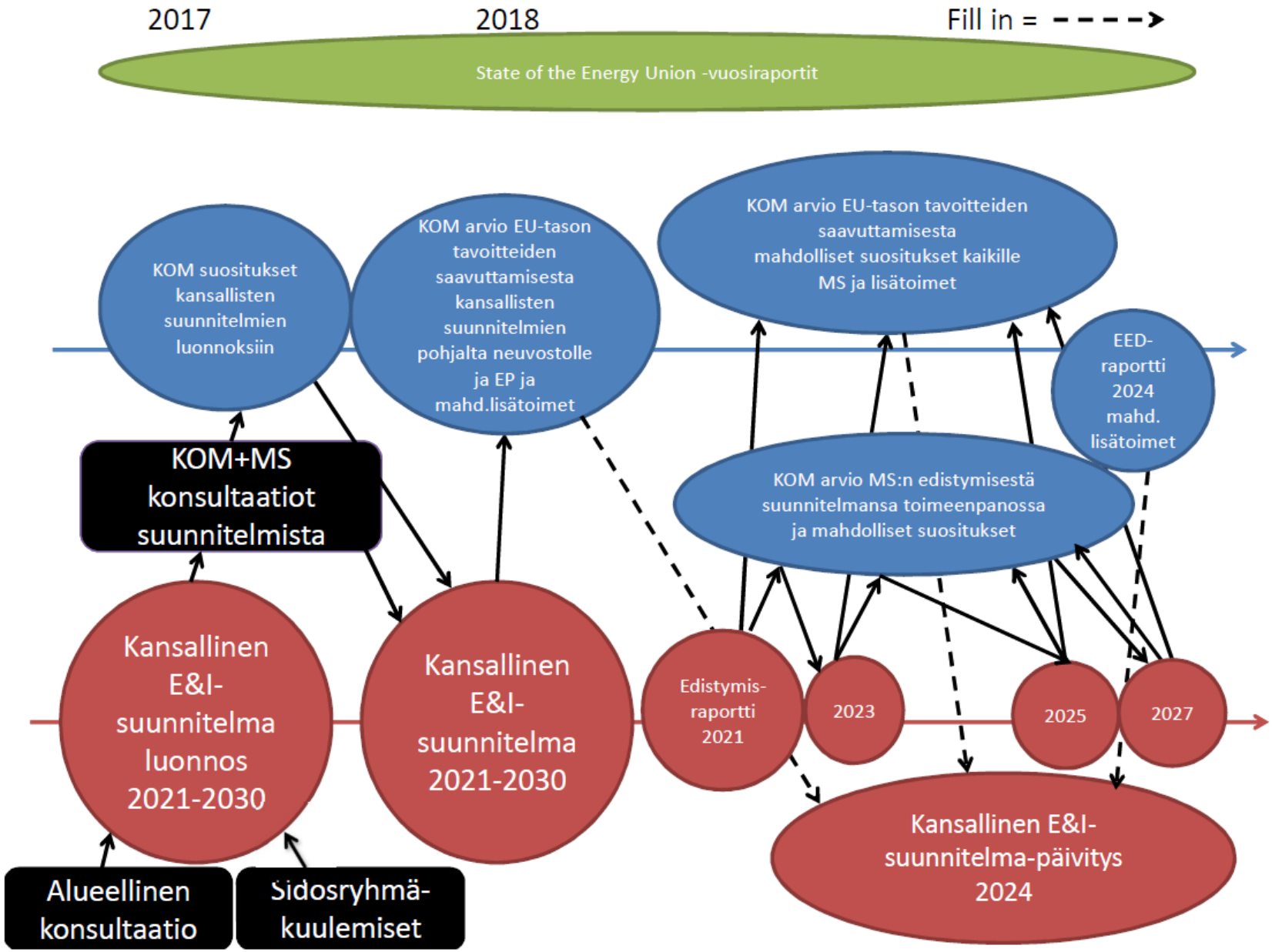
- Hallintomalli kattaa kaikki viisi Energiaunionin pilaria mutta keskittyy 2030-tavoitteisiin päästövähennyksistä, uusiutuvasta energiasta ja energiatehokkuudesta.
  - vähähiilisyys ml.RES
  - energiatehokkuus
  - sisämarkkinat
  - energiaturvallisuus
  - R&D
- Jäsenmaat ovat velvoitettuja antamaan komissiolle **kansallisen energia- ja ilmastosuunnitelman** sitovan template-mallin pohjalta, jonka toimeenpanoa komissio seuraa joka toinen vuosi jäsenvaltion antamalla raportilla.
- Hallintomallissa asetettava **integroitu kansallinen energia- ja ilmastosuunnitelma** on uusi väline, jolla komissio seuraa EU:n energia- ja ilmastopolitiikan ja niiden tavoitteiden toteutumista.
- Ensimmäinen luonnos kansallinen ilmasto- ja energiasuunnitelma tulee antaa komissiolle **1.1.2018** ja lopullinen versio **1.1.2019**. Suunnitelma tulee antaa sen jälkeen 10 vuoden välein. Ensimmäinen suunnitelma kattaa kauden **2021-2030** ja siinä tulee olla mukana 2050-perspektiivi.
- **Sitova template** kansallisiksi ilmasto- ja energiasuunnitelmiksi kehitetään (liite I).
- Suunnitelmista annetaan **päivitys 2024**, josta luonnos komissiolle toimitettava vuotta aiemmin. 1.1.2018 annettuun luonnokseen nähden kansallisia tavoitteita ja kunnianhimon tasoa voi ainoastaan kiristää.

Hallintomalli – sisältö II

- Komissio käy jäsenmaiden kanssa **iteratiivista prosessia** luonnoksista kansallisiksi suunnitelmiksi, arvioi niitä ja antaa kommentteja ja suosituksia. Jäsenmaiden tulee ”take utmost account” komission suosituksista ja raportoida, miten komission ohjeet on huomioitu ja pantu toimeen tai perustella miksi näin ei ole tehty.
- **Sidosryhmät** tulee sitouttaa suunnitelmaluonnoksen laadintaan.
- **Alueellinen yhteistyö** on tärkeää. Vähintään naapurimailla tulee olla mahdollisuus kommentoida suunnitelmaluonnoksia, jotta voidaan varmistaa ettei kansallisella suunnitelmalla ole negatiivisia vaikutuksia toisiin jäsenmaihin ja jotta voidaan varmistua, että EU:n yhteiset tavoitteet saavutetaan yhdessä. Alueellisen konsultaation tulokset ja miten ne on huomioitu tulee olla mukana luonnoksessa kansalliseksi suunnitelmaksi.
- Jäsenmaiden tulee 1.1.2020 ja sen jälkeen 10 vuoden välein laatia **pitkänaikavälin strategia** 50-vuoden perspektiivillä kasvihuonekaasupäästöistä.
- Komissiolla olisi oikeus antaa **delegoituja säädöksiä** koskien mm. liitettä I koskien templatea kansalliseksi suunnitelmaksi.
- Asetuksessa perustetaan myös Energiaunionin hallintoa koskeva **komitea**.

Hallintomalli – sisältö III

- Jäsenmaiden tulee joka toinen vuosi antaa **raportti** suunnitelman toimeenpanosta. Ensimmäinen raportti annetaan **15.3.2021**.
- Komissio tulee tarkastelemaan kansallisen raportoinnin perusteella joka toinen vuosi Energiaunionin tavoitteiden saavuttamista. Mikäli EU:n yhteiset tavoitteita ei oltaisi saavuttamassa antaisi komissio:
  - RES: jäsenmaiden tulee yhteisesti taata 2030-tavoitteen saavuttaminen. Mikäli tavoitetta ei saavutettaisi tulee jäsenmaiden tehdä lisäisiä toimia lämmitys- ja jäähdytyssektorilla tai liikennesektorilla, osallistua rahamääräisesti Unionin tason uusiutuvan energian hankkeiden uuteen rahoituskehikkoon tai muilla mahdollisia toimia.
  - Energiatehokkuus: Mikäli yhteistä EU-tavoitetta ei saavuteta, antaa komissio lisätoimia, joilla parannettaisiin erityisesti tuotteiden, rakennusten ja liikennesektorin energiatehokkuutta.
- Komissio tarkastelee hallintomalli-asetuksen implementointia **2026** ja antaa tarvittaessa mahdollisia lisäisiä ehdotuksia.
- Hallintomalli-asetuksessa on integroidaan useita raportointi- ja monitorointivelvoitteita ja ne tullaan vastavuoroisesti **poistamaan** alkuperäisistä säädöksistä.

2017
2018
Fill in =
State of the Energy Union -vuosiraportit
KOM suositukset kansallisten suunnitelmien luonnoksiin
KOM arvio EU-tason tavoitteiden saavuttamisesta kansallisten suunnitelmien pohjalta neuvostolle ja EP ja mahd.lisätoimet
KOM arvio EU-tason tavoitteiden saavuttamisesta mahdolliset suositukset kaikille MS ja lisätoimet
EED-raportti 2024 mahd. lisätoimet
KOM+MS konsultaatiot suunnitelmista
KOM arvio MS:n edistymisestä suunnitelmansa toimeenpanossa ja mahdolliset suositukset
Kansallinen E&I-suunnitelma luonnos 2021-2030
Kansallinen E&I-suunnitelma 2021-2030
Edistymis-raportti 2021
2023
2025
2027
Kansallinen E&I-suunnitelma-päivitys 2024
Alueellinen konsultaatio
Sidosryhmä-kuulemiset

Suomen kannat

- Suomi pitää hyvänä, että jäsenvaltioista kerätään tietoa **2030 ilmasto- ja energiapaketin** EU:n yhteisten tavoitteiden toteutumisesta, erityisesti koskien yhteisiä uusiutuvan energian ja energiatehokkuustavoitteita.
- On tärkeää, että komission arvioidessa kansallisia energia- ja ilmastosuunnitelmia ja antaessa mahdollisia suosituksia jäsenvaltiolle, tulee yleisesti kunnioittaa **jäsenvaltioiden päätöksentekoa ja toimivaltaa** oman energiapolitiikkansa laadinnassa perussopimusten mukaisesti.
- Komissio ehdottaa, että 2019 annettavan kansallisen suunnitelman **tavoitetasoa ei saa heikentää** 2030 mennessä. Tämän voidaan arvioida olevan suhteettoman tiukka linjaus, joka ei ota huomioon tulevaa talouden, yhteiskunnan ja tekniikan kehitystä ja muutoksia. Suomessa erityisesti metsäteollisuuden aseman muutos vaikuttaisi välittömästi mm.uusiutuvan energian tavoitteen toteutumiseen.
- Hallintomallilla ei tule voida rajoittaa jäsenvaltioiden mahdollisuutta muuttaa ja kehittää energiapolitiikkaansa perussopimusten mukaisesti, eikä täten sitoa tulevien hallitusten käsiä.

Suomen kannat II

- Uusiutuvan energian osalta jäsenmaat todetaan olevan yhteisesti vastuussa EU:n yhteisen tavoitteen saavuttamisesta. Onkin tarpeen luoda **selkeät ja reilut pelisäännöt** tilanteeseen, jos EU-maat eivät olisi saavuttamassa yhteistä tavoitetta. Olisi kohtuutonta, mikäli uusiutuvan energian lisäämisen tasossa kunnianhimoinen maa joutuisi vielä tekemään lisätoimia tilanteessa, jossa koko EU ei olisi pääsemässä yhteiseen tavoitteeseen.
- Asetusluonnoksessa olevat **aikataulut** kansallisen suunnitelman ja raportoinnin osalta voidaan arvioida osin **epärealistisiksi** (esim. ensimmäinen luonnos kansalliseksi suunnitelmaksi tulisi antaa 1.1.2018, mutta asetus ei voi mitenkään olla silloin vielä edes voimassa).
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että raskasta ja osin päällekkäistä energia- ja ilmastoraportointia yhdenmukaistetaan siten, että saavutetaan synergia- ja kustannushyötyjä.

